

Το παρόν κείμενο-μετάφραση με τίτλο «Εξυμνώντας το σώμα που χορεύει -In praise of the dancing body» αποτελεί κομμάτι του βιβλίου της Σύλβια Φεντερίτσι με τίτλο «Beyond the periphery of the skin» που κυκλοφόρησε στις αρχές του 2020 από τις εκδόσεις Pmpress. Το συγκεκριμένο κείμενο εκδόθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «A beautiful resistance», Gods&Radicals Press, στο τεύχος 1 στις 22 Αυγούστου του 2016. (<https://abeautifulresistance.org/>)

Ολόκληρο το βιβλίο βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης από συντρόφισσες υπό την ευθύνη του εκδοτικού εγχειρήματος του *antifa traverso*.

Τα τελευταία 2 χρόνια, η ζωή μας επιχειρείται συστηματικά να παραδοθεί σε ένα επίμονο, συνεχώς μεταβαλλόμενο και επιρρεπές σε χρονικές παρατάσεις, καθεστώς έκτακτης ανάγκης. Στο κέντρο αυτού, η αδιαμεσολάβητη από το εμπόρευμα κοινωνικότητα -ως τέτοια μη μετρήσιμη και μη αξιοποιήσιμη- υποβιβάζεται από κάτι περιττό και επουσιώδες σε κάτι απεχθές «για το καλό όλων». Το ανθρώπινο σώμα, ως όχημα αυτής, κρίνεται εν δυνάμει και κατά συνέπεια συνεχώς ρυπαρό. Το σώμα σπάει στα επιμέρους κομμάτια του, κάθε ένα από τα οποία είναι ένοχο, ύποπτο και επικίνδυνο. Το σώμα δεν έχει συνοχή, δεν έχει νόημα: είναι κατακερματισμένο και μιραρό.

Σύμφωνα με τη Φεντερίτσι, «**στο βαθμό που ενστερνιζόμαστε αυτήν την αντίληψη, ενσωματώνουμε την πλέον ριζική εμπειρία της αποξένωσης από τον ίδιο μας τον εαυτό**». Αυτή η συστηματική προσπάθεια για έλεγχο και αποξένωση, τόσο από το ίδιο μας το σώμα όσο και από τα άλλα περιβάλλοντα σώματα, σαφώς αποκτά πρωτόγνωρη ένταση και έκταση σε μια περίοδο βίαιων καπιταλιστικών αλλαγών. Παρόλα αυτά, αυτή η διαδικασία σε διάφορα σημεία μας μοιάζει γνώριμη. Και αυτό, γιατί έχει υπάρξει συστατικό στοιχείο για την υποτίμηση των γυναικείων, αλλά και των μη ανδρικών, μη κανονικών, μη υγιών και μη παραγωγικών σωμάτων, καθώς και οδηγός για την επιβολή ποικίλων πειθαρχήσεων στα σώματα και στις ζωές μας, εδώ και δεκαετίες. Ως τέτοιο, λοιπόν, έχει αποτελέσει αντικείμενο φεμινιστικής κριτικής.

Το παλιό πρέπει να καταστραφεί, ζήτω το καινούριο(!)

Στο βιβλίο «Ο Κάλιμπαν και η Μάγισσα» η Φεντερίτσι περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η μετάβαση από τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό επιβλήθηκε βίαια πάνω στα γυναικεία σώματα και στις σχέσεις τους. Η μορφή της μάγισσας ενσαρκώνει τα γυναικεία αυτά υποκείμενα τα οποία έπρεπε να καταστραφούν από τον καπιταλισμό: την αιρετική, τη θεραπεύτρια, την ανυπάκουη σύζυγο, τη γυναίκα που ζούσε μόνη, τη μάγισσα που δηλητηρίαζε το φαγητό του αφέντη και ενέπνεε τους σκλάβους να ξεγεραθούν. Μέσα από το κυνήγι μαγισσών καταλαβαίνουμε την επίθεση που συντελείται στο γυναικείο σώμα μέχρι και τις μέρες μας, καθώς και την σημασία που έχει για τον καπιταλισμό ο έλεγχος της αναπαραγωγής.

In praise of the dancing body

της *Silvia Federici*

Στη σημερινή εποχή, φωνάζουμε ξανά το σύνθημα «**My body my rules**» εμπλουτισμένο και επανομηματοδοτημένο απέναντι στην κυρίαρχη αφήγηση. Ο κυρίαρχος λόγος πλήρως νομιμοποιημένος πια μπροστά στο «μεγάλο κακό», μπορεί ανενδοίαστα να κρίνει προσωπικές ή συλλογικές επιλογές ως αντικοινωνικές, να ιατρικοποιεί την καθημερινότητά μας στο έπακρο, να απαιτεί να είμαστε αποδοτικές με όλα τα κόσμητα να κοιμόμαστε και να ξυπνάμε στην κοινωνία της κόπωσης. Και δεν σταματά εκεί: θα θέλει να κάνει κουμάντο στις «μολυσματικές» ζωές μας, θα μας ρωτήσει γιατί (δεν) κάνουμε παιδιά, γιατί καπνίζουμε, πόσα τριγλυκερίδια έχουμε, θα δαιμονοποιήσει τη νεανική σεξουαλικότητα υπό την απειλή των ΣΜΝ, θα κρίνει τις ανεκμετάλλετες μήτρες μας. Συνεχής έλεγχος, κατηγοριοποίηση και για όσα δεν ταιριάζουν «*error* ταυτοποίησης».

Ξέρουμε ότι το σώμα είναι χρήσιμο για τον καπιταλισμό και πως η συνεχής υποτίμηση του με δείκτη την «καθαρότητα» και την παραγωγικότητα δημιουργεί ζωές με μικρότερη σημασία, κάποιες μάλιστα «ανάξιες να βιωθούν». Υπό αυτό το πρίσμα, οι Ρομά που «δεν πάνε σχολείο» και «είναι βρώμικοι» αντιμετωπίζονται είτε με σφαίρες στο ψαχνό, είτε με κυνισμό κι αδιαφορία, «ο Ζακ ήταν ένα πρεζάκι που πήγε να ληστέψει» και άλλα τόσα που ματαίωσαν τους ρόλους που τους φόρεσε η πατριαρχία.

Απέναντι στην καθημερινή επιτήρηση και πειθάρχηση των σωμάτων μας, οι αρνήσεις μας έχουν πολιτικό πρόσημο και ιστορία. Είναι αντιφασιστικές και είναι ταξικές. Οι αρνήσεις μας μιλούν για ζωντανά σώματα που χορεύουν. **Γιατί το σώμα πέρα από πεδίο αντίστασης είναι και πηγή δύναμης.** Η Φεντερίτσι στο «Εξυμνώντας το σώμα που χορεύει» μας καλεί να κοιτάξουμε τις ποιότητες του σώματος που το κάνουν να λειτουργεί σαν ένα φυσικό όριο απέναντι στην εκμετάλλευση: «*είναι η δομή των αναγκών και των επιθυμιών που δημιουργούνται μέσα μας όχι μόνο από τις συνειδητές αποφάσεις ή τις συλλογικές μας πρακτικές, αλλά από εκατομμύρια χρόνια υλικής εξέλιξης: την ανάγκη για τον ήλιο, για τον γαλάζιο ουρανό και το πράσινο των δέντρων, για τη μυρωδιά των δασών και των ωκεανών, την ανάγκη για άγγιγμα, όσφρηση, ύπνο, έρωτα*», όπως σημειώνει η ίδια.

Για εμάς, το σώμα που χορεύει συμπυκνώνει, τόσο νοηματικά όσο και πραγματικά, όλη την ανάγκη για **επανοικειοποίηση** των δυναμεών του. Αλληλοσυνδέεται, ανακτά τη συνοχή και τη συνεκτικότητά του, σπάει την καθήλωση και κινείται, αγγίζεται, φλερτάρει, μοιράζεται. **Το σώμα έχει μνήμη και μας θυμίζει τη συλλογική μας δύναμη και αυτοπεποίθηση.** Πως έχουμε η μία την άλλη πέρα και έξω από την κανονικότητα του εμπορεύματος. Μας δίνει όρεξη να κινούμαστε στην πόλη, να γινόμαστε κομμάτι της, να την παρατηρούμε και να αφήνουμε το σημάδι μας, με την ελπίδα πως θα συναντηθούμε και με άλλες εκεί έξω.

Εξυμνώντας το σώμα που χορεύει

Η ιστορία του σώματος είναι στην ουσία η ιστορία των ανθρώπων, γιατί δεν υπάρχει πολιτισμική πρακτική που να μην εφαρμόζεται πρώτα στο σώμα. Ακόμα όμως κι αν περιοριστούμε στο να μιλήσουμε για την ιστορία του σώματος μέσα στον καπιταλισμό, αντιμετωπίζουμε ένα έργο που μας ξεπερνά λόγω των εκτεταμένων πρακτικών που έχουν χρησιμοποιηθεί για να πειθαρχήσουν το σώμα, οι οποίες τροποποιούνται συνεχώς, ανάλογα με τις αλλαγές στα διαφορετικά καθεστώτα εργασίας στα οποία έχει υποβληθεί κατά καιρούς το σώμα μας.

Η ιστορία του σώματος μπορεί να ανακατασκευαστεί περιγράφοντας τις διαφορετικές μορφές καταπίεσης που έχει ενεργοποιήσει ο καπιταλισμός εναντίον του. Όμως αντί για αυτό, αποφάσισα να γράψω για το σώμα ως πεδίο αντίστασης, δηλαδή για το σώμα και τις δυνάμεις του· τη δύναμη του να ενεργεί, να μεταμορφώνεται, για το σώμα ως όριο στην εκμετάλλευση.

Υπάρχει κάτι που έχουμε χάσει στην επιμονή μας να αντιμετωπίζουμε το σώμα ως κάτι κοινωνικά κατασκευασμένο και επιτελεστικό. Η θεώρηση του σώματος ως παράγωγο κοινωνικής κατασκευής έχει αποκρύψει το γεγονός πως το σώμα μας είναι ένα δοχείο δυνάμεων, ικανοτήτων και αντιστάσεων, που έχουν αναπτυχθεί σε μια μακρά διαδικασία συν-εξέλιξης με το φυσικό μας περιβάλλον, καθώς και με τις διαγενεαλογικές πρακτικές που το έχουν καταστήσει ένα φυσικό όριο στην εκμετάλλευση.

Με τον όρο το σώμα ως «φυσικό όριο» αναφέρομαι στην κατασκευή των αναγκών και των επιθυμιών που δημιουργούνται μέσα μας, όχι μόνο μέσω των συνειδητών μας αποφάσεων ή μέσω των συλλογικών μας πρακτικών, αλλά και μέσω των εκατομμυρίων χρόνων υλικής εξέλιξης: την ανάγκη για ήλιο, για γαλάζιο ουρανό και το πράσινο των δέντρων, για τη μυρωδιά των δασών και των ωκεανών, την ανάγκη για άγγιγμα, όσφρηση, ύπνο, έρωτα.

Αυτή η συσσωρευμένη κατασκευή αναγκών και επιθυμιών, που για χιλιάδες χρόνια αποτελούσε την προϋπόθεση της κοινωνικής μας αναπαραγωγής, έχει θέσει όρια στην εκμετάλλευσή μας και αυτό είναι κάτι που ο καπιταλισμός αγωνίζεται αδιάκοπα να ξεπεράσει.

Ο καπιταλισμός δεν ήταν το πρώτο σύστημα που βασίστηκε στην εκμετάλλευση της ανθρώπινης εργασίας. Αλλά προσπάθησε, περισσότερο από

οποιοδήποτε άλλο σύστημα στην ιστορία, να δημιουργήσει έναν οικονομικό κόσμο όπου η εργασία θ' αποτελεί την πιο ουσιαστική αρχή της συσσώρευσης. Ως εκ τούτου, ήταν το πρώτο σύστημα που εγκαθίδρυσε τη συστηματική οργάνωση και μηχανοποίηση του σώματος ως βασική προϋπόθεση για τη συσσώρευση του πλούτου. Πράγματι, ένα από τα κύρια κοινωνικά καθήκοντα του καπιταλισμού από τις απαρχές του μέχρι σήμερα είναι η μετατροπή της ενέργειάς μας και των σωματικών μας δυνάμεων σε εργατική δύναμη.

Στο «Ο Κάλιμπαν και η μάγισσα» (2004), εξέτασα τις στρατηγικές που χρησιμοποίησε ο καπιταλισμός για να ολοκληρώσει αυτό το έργο και να αναμορφώσει την ανθρώπινη φύση, με τον ίδιο τρόπο που προσπάθησε να αναμορφώσει τον κόσμο με σκοπό να κάνει τη γη πιο παραγωγική και να μετατρέψει τα ζώα σε ζωντανά εργοστάσια. Μίλησα για την ιστορική μάχη που διεξήγαγε [ο καπιταλισμός] ενάντια στο σώμα, ενάντια στην υλικότητά μας καθώς και για τους πολλούς θεσμούς που έχει δημιουργήσει για αυτόν τον σκοπό: το νόμο, το μαστίγιο, την ρύθμιση της σεξουαλικότητας (regulation of sexuality)¹, καθώς και μυριάδες άλλες κοινωνικές πρακτικές που έχουν επαναπροσδιορίσει τη σχέση μας με το χώρο, τη φύση και του ενός με την άλλη.

Ο καπιταλισμός γεννήθηκε από τον διαχωρισμό των ανθρώπων από τη γη. Το πρώτο του μέλημα ήταν να κάνει την εργασία ανεξάρτητη από τις εποχές του χρόνου και να επιμηκύνει την εργάσιμη μέρα πέρα από τα όρια της αντοχής μας. Αξίζει γενικά να τονίσουμε τρία σημεία: την οικονομική πτυχή αυτής της διαδικασίας, την οικονομική εξάρτηση που έχει δημιουργήσει ο καπιταλισμός μέσω των νομισματικών σχέσεων και τον ρόλο του στη διαμόρφωση του μισθωτού προλεταριάτου. Αυτό που δεν βλέπαμε πάντα είναι το τί σήμαινε αυτός ο διαχωρισμός από τη γη και τη φύση για το σώμα μας· ένα σώμα εξασθεμένο και απογυμνωμένο από τις δυνάμεις που απέδιδαν σ' αυτό οι προκαπιταλιστικοί πληθυσμοί.

Η φύση, όπως τέθηκε από τον Μαρξ (1988, 75-76), αποτελεί το «ανόργανο σώμα» μας και υπήρξε μια εποχή που μπορούσαμε να διαβάσουμε τους ανέμους, τα σύννεφα και τις αλλαγές στα ρεύματα των ποταμών και των θαλασσών. Στις προκαπιταλιστικές κοινωνίες οι άνθρωποι πίστευαν ότι είχαν τη δύναμη να πετούν, να έχουν εξωσωματικές εμπειρίες, να επικοινωνούν με τα ζώα, να μιλούν μαζί

Λίγα λόγια για την women's collective 619

Οι women's collective 619 δημιουργήσαμε την άνοιξη του 2016. Συζητάμε, κάνουμε κύκλους αυτομόρφωσης και αυτοσυνειδησίας, βγαίνουμε για συνθήματα, κατεβαίνουμε στο δρόμο, κολλάμε αφίσες/ αυτοκόλλητα και βόσκουμε.

Για εμάς, ο έμφυλος αγώνας δεν μπορεί να είναι διαχωρισμένος από τον ταξικό και αντιφασιστικό αγώνα και με αυτό τον τρόπο αντιμετωπίζουμε το φεμινισμό μας. Μιλάμε από εμάς για εμάς. Είμαστε γυναίκες και εργάτριες και μιλάμε από τη θέση αυτή. Έτσι αντιμετωπίζουμε το σεξισμό όχι ως προσωπικό ζήτημα της κάθε μιας αλλά ως ένα ζήτημα συλλογικό, που μας αφορά όλες και όλα. Βλέπουμε τις καταπίεσεις και τους ρασισμούς πολυδιάστατα και τα αναλύουμε με τα ταξικά και τα φεμινιστικά μας εργαλεία.

Μεταξύ άλλων έχουμε ασχοληθεί με θέματα όπως η κυκλοφορία στο δημόσιο χώρο, η υγεία ως μέσο ελέγχου και πειθάρχησης, η σεξουαλική διαπαιδαγώγησή μας από την κοινωνία, η κουλτούρα του βιασμού, οι μετανάστριες εργάτριες, οι γυναικοκτονίες, η έμφυλα προσδιορισμένα συνθήκη σε καιρούς καραντίνας, η ενσωμάτωση του φεμινιστικού λόγου στον ακαδημαϊκό και δημόσιο λόγο και η σχέση του με τον νεοφιλελευθερισμό. Και μένουν τόσα και άλλα τόσα.

Γράφουμε και κουβεντιάζουμε, μιλάμε και διαβάζουμε. Βρίσκουμε σημεία συνάντησης με όλα όσα στέκονται απέναντι σε ένα κόσμο που δεν μας χωράει. Ενάντια στους κανίβαλους αυτού του τόπου και την καπιταλιστική τους χρησιμότητα, συνεχίζουμε να φωνάζουμε πως οι ζωές μας μας ανήκουν.

τους, να παίρνουν τις δυνάμεις τους, ακόμη και να μεταμορφώνονται σε αυτά. Θεωρούσαν επίσης ότι μπορούν να βρίσκονται σε περισσότερα από ένα μέρη ταυτόχρονα, καθώς και, για παράδειγμα, να επιστρέφουν από τον τάφο για να πάρουν εκδίκηση απ' τους εχθρούς τους.

Δεν ήταν όλες αυτές οι δυνάμεις φανταστικές. Η καθημερινή επαφή με τη φύση αποτελούσε την πηγή ενός μεγάλου όγκου γνώσης, που αντανάκλαται στην (δια)τροφική επανάσταση (food revolution) που έλαβε χώρα ειδικά στην Αμερική προ αποικιοκρατίας ή στην επανάσταση στις τεχνικές ναυσιπλοΐας. Γνωρίζουμε πια, για παράδειγμα, ότι οι πληθυσμοί της Πολυνησίας συνήθιζαν να ταξιδεύουν στην ανοικτή θάλασσα τη νύχτα με μόνο το σώμα τους ως πυξίδα, καθώς από τις δονήσεις των κυμάτων μπορούσαν να διακρίνουν τις διαφορετικές ρότες μέσω των οποίων κατύθιυαν τις βάρκες τους προς την ακτή.

Η καθήλωση (fixation) στο χώρο και στο χρόνο ήταν μια από τις πιο στοιχειώδεις και επίμονες τεχνικές που χρησιμοποίησε ο καπιταλισμός για να επικρατήσει στο σώμα. Βλέπε τις επιθέσεις που έχουν υποστεί καθόλη τη διάρκεια της ιστορίας οι αλήτες, οι μετανάστες, οι άστεγοι. Η κινητικότητα, όταν δεν επιδιώκεται για λόγους εργασίας, συνιστά απειλή καθώς διακινεί γνώσεις, εμπειρίες, αγώνες. Στο παρελθόν, τα μέσα για τον περιορισμό της ήταν τα μαστίγια, οι αλυσίδες, τα όργανα βασανισμού, ο ακρωτηριασμός, η υποδούλωση. Σήμερα, εκτός από το μαστίγιο και τα κέντρα κράτησης, έχουμε την ηλεκτρονική παρακολούθηση και την περιοδική απειλή επιδημιών, όπως η γρίπη των πτηνών, ως μέσο ελέγχου του νομαδισμού.

Η μηχανοποίηση -η μετατροπή του σώματος, αρσενικού και θηλυκού, σε μηχανή- ήταν μία από τις πιο αμείλικτες επιδιώξεις του καπιταλισμού. Τα ζώα μετατρέπονται επίσης σε μηχανές, ώστε τα θηλυκά γουρούνια να μπορούν να διπλασιάσουν τις γεννήσεις των μικρών τους, οι κότες να μπορούν να παράγουν αδιάκοπες ροές αυγών, ενώ τα μη παραγωγικά ζώα μαντρώνονται και καθλώνονται στην σαν πέτρες και τα μοσχάρια δεν μπορούν ποτέ να σταθούν στα πόδια τους πριν να μεταφερθούν στο σφαγείο. Δεν μπορώ να αναφέρω εδώ όλους τους τρόπους με τους οποίους έχει συμβεί η μηχανοποίηση του σώματος. Αρκεί να πούμε ότι οι τεχνικές της αιχμαλωσίας και της ηγεμονίας τροποποιήθηκαν ανάλογα με το κυρίαρχο σύστημα εργασίας και τις μηχανές που αποτέλεσαν το πρότυπο για το σώμα. Έτσι διαπιστώνουμε ότι κατά τον 16ο και τον 17ο αιώνα (την εποχή του βιοτεχνικού τρόπου παραγωγής) το σώμα γινόταν αντιληπτό ως και πειθαρχούσε κατά το πρότυπο των απλών μηχανών, όπως η αντλία

και ο μοχλός. Αυτό ήταν το καθεστώς που κορυφώθηκε με τον τείλορισμό, τη μελέτη χρόνου-κίνησης, όπου η κάθε κίνηση υπολογιζόταν και όλες μας οι ενέργειες διοχετεύονταν στο έργο (task).

Εδώ η αντίσταση γινόταν αντιληπτή με τη μορφή της αδράνειας, με το σώμα να απεικονίζεται ως ένα χαζό ζώο, ένα τέρας ανθεκτικό στις διαταγές.

Αντ' αυτού, κατά το 19ο αιώνα έχουμε μια αντίληψη για το σώμα και τις πειθαρχικές τεχνικές κατά το πρότυπο της ατμομηχανής, με την παραγωγικότητά του να υπολογίζεται με όρους εισόδου και εξόδου, και την αποδοτικότητα να γίνεται πλέον η λέξη-κλειδί. Υπό αυτό το καθεστώς, η πειθαρχηση του σώματος επιτεύχθηκε μέσω διατροφικών περιορισμών και υπολογισμού των θερμίδων που θα χρειαζόταν το σώμα του εργάτη. Στο πλαίσιο αυτό, το αποκορύφωμα ήταν ο πίνακας των Ναζί, ο οποίος προσδιόριζε το ποσό των θερμίδων για κάθε τύπο εργάτη. Ο εχθρός εδώ ήταν η διασπορά της ενέργειας, η εντροπία, η σπατάλη, η αταξία. Στις ΗΠΑ η ιστορία αυτής της νέας πολιτικής οικονομίας ξεκίνησε τη δεκαετία του 1880, με την επίθεση στα σαλούν (saloon) και την αναμόρφωση της οικογενειακής ζωής, στο επίκεντρο της οποίας τίθεται η νοικοκυρά πλήρους απασχόλησης· νοούμενη ως μηχανή κατά της εντροπίας, πάντα διαθέσιμη και έτοιμη να αποκαταστήσει το γεύμα που καταναλώθηκε, το σώμα που λερώθηκε ξανά μετά το μπάνιο, το επιδιορθωμένο φόρεμα που ξανασκίστηκε.

Στην εποχή μας, πρότυπα για το σώμα αποτελούν ο υπολογιστής και ο γενετικός κώδικας, κατασκευάζοντας έτσι ένα άυλο, κατακερματισμένο σώμα, ιδωμένο ως συσσωμάτωμα κυττάρων και γονιδίων το καθένα με το δικό του πρόγραμμα, αδιαφορώντας για τα υπόλοιπα καθώς και για το καλό του σώματος ως ενιαίο σύνολο. Αυτή είναι η θεωρία του «εγωιστικού γονιδίου»· η ιδέα ότι το σώμα είναι φτιαγμένο από ατομικιστικά κύτταρα και γονίδια που όλα ακολουθούν το δικό τους πρόγραμμα. Μια τέλεια μεταφορά της νεοφιλελεύθερης αντίληψης της ζωής, όπου η κυριαρχία της αγοράς στρέφεται όχι μόνο ενάντια στη συλλογική αλληλεγγύη, αλλά και ενάντια στην αλληλεγγύη προς τους εαυτούς μας. Συνεπώς, το σώμα κατακερματίζεται σε ένα σύνολο εγωιστικών γονιδίων, με το καθένα να προσπαθεί να επιτύχει τους εγωιστικούς του στόχους αδιαφορώντας για τα συμφέροντα των υπολοίπων.

Στο βαθμό που ενστερνιζόμαστε αυτήν την αντίληψη, ενσωματώνουμε την πλέον ριζική εμπειρία της αποξένωσης από τον ίδιο μας τον εαυτό, καθώς αντιμετωπίζουμε όχι μόνο ένα μεγάλο θηρίο, το οποίο δεν υπακούει στις εντολές μας, αλλά και

“

in memoriam

"[...]Στις κοινωνίες της οργανωμένης πλίξης της προηγούμενης περιόδου, η συναίνεση εξασφαλιζόταν μέσα από τη βεβαιότητα μιας επαυξημένης φτώχειας, μιας πλούσιας επιβίωσης, αυτή η συναίνεση είναι που τώρα πια μένει μετέωρη. Τριγμοί και εκκωφαντικοί θόρυβοι συνοδεύουν, απ' άκρη σε άκρη αυτού του πλανήτη, το σπάσιμο αυτής της συναίνεσης.

Η διάλυση κάθε μορφής συλλογικοποίησης, η νάρκωση της πλοψίας και η καταστολή δεν καταφέρνουν να σταματήσουν τους σωρούς των κυμάτων που 'ρχονται, τους νέους αγώνες."

Κάπου στα τέλη των 90s η σαλονικιά συλλογικότητα "Συνδικάτο σαλταδόρων" έγραφε τα παραπάνω, αναγνωρίζοντας τα σημάδια της επιταχυνόμενης καπιταλιστικής κρίσης.

Ο Δ.Β. στα 35 χρόνια της ενεργούς πολιτικής του δράσης δεν έπαψε να εργάζεται με συνέπεια, διαύγεια, ευρηματικότητα, ήθος και τόλμη για το ξεδίπλωμα αυτών των κυμάτων αγώνων. Απ' τον προπαγανδιστικό ανταρτοπόλεμο στις πολυεθνικές γειτονίες των βαλκανικών μητροπόλεων μέχρι τις συνελεύσεις νοσπλευτών/κατοίκων στο Ζαγκλιβέρι.

Δεν έπαψε, δίπλα σε άλλες και άλλους, να αναζητάει τους δρόμους που θα χτίσουν οδοφράγματα ενάντια στη βαρβαρότητα και την ξεφτίλα, ενάντια στους παλιούς και τους νέους φασισμούς.

Και όσοι κι όσες περπάτησαν αυτούς τους δρόμους στο πλάι του είναι τυχεροί.

Ένας βαθύς χαιρετισμός στο σύντροφο Δημήτρη Βουτυράκο

* (συνωμοσία των ίσων)

μία πληθώρα μικρο-εχθρών που φυτεύονται κατευθείαν στο σώμα μας, έτοιμοι να μας επιτεθούν ανά πάσα στιγμή. Πάνω στους φόβους που δημιουργεί αυτή η αντίληψη του σώματος, έχουν χτιστεί βιομηχανίες, τοποθετώντας μας στο έλεος δυνάμεων που δεν ελέγχουμε. Εάν ενστερνιστούμε αυτή την αντίληψη, αναπόφευκτα, δεν θα έχουμε καλή εικόνα για τους εαυτούς μας. Στην πραγματικότητα, το σώμα μας μας τρομάζει και δεν το ακούμε. Δεν ακούμε τί θέλει, αλλά συμμετέχουμε στην επίθεση εναντίον του με όλα τα όπλα που προσφέρει η ιατρική: ακτινοβολία, κολοσκόπηση, μαστογραφία, όλα όπλα σε μια μακρά μάχη ενάντια στο σώμα, με εμάς να συμμετέχουμε στην επίθεση αντί να βγάζουμε το σώμα μας έξω απ'το στόχαστρο. Με αυτόν τον τρόπο είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε έναν κόσμο που μετατρέπει τα μέρη του σώματος σε εμπορεύματα καθώς και να βλέπουμε το σώμα μας ως αποθήκη ασθενειών: το σώμα ως μάλιστα (plague), το σώμα ως πηγή επιδημιών, το ά-λογο σώμα. Ο αγώνας μας, θα πρέπει να ξεκινήσει με την επανοικειοποίηση του σώματός μας, την επανεκτίμηση και την επανακατάλυση της ικανότητάς του να αντιστέκεται, καθώς και με τη διεύρυνση και τον εορτασμό των δυνάμεών του, ατομικών και συλλογικών.

Ο χορός έχει κεντρική θέση σε αυτή την επανοικειοποίηση. Η πράξη του χορού είναι ουσιαστικά μια εξερεύνηση και μια εφεύρεση του τί μπορεί να κάνει ένα σώμα: οι δυνατότητές του, οι γλώσσες του, οι αρθρώσεις των αγώνων για την ύπαρξή μας. Έχω καταλήξει να πιστεύω ότι υπάρχει μια φιλοσοφία στον χορό, καθώς ο χορός μιμείται τις διαδικασίες με τις οποίες σχετιζόμαστε με τον κόσμο, συνδεόμαστε με άλλα σώματα, μεταμορφώνουμε τον εαυτό μας και το χώρο γύρω μας. Από το χορό μαθαίνουμε ότι η ύλη δεν είναι ανόητη, δεν είναι τυφλή, δεν είναι μηχανική, αλλά έχει τους ρυθμούς της, τη γλώσσα της, αυτο-ενεργοποιείται και αυτο-οργανώνεται. Τα σώματά μας έχουν λογική που πρέπει να μάθουμε, να επανακαλύψουμε, να επανεφεύρουμε. Πρέπει να ακούμε τη γλώσσα τους ως το μονοπάτι για την υγεία και τη θεραπεία μας, όπως πρέπει να ακούμε τη γλώσσα και τους ρυθμούς του φυσικού κόσμου ως το μονοπάτι για την υγεία και τη θεραπεία της γης. Αφού η δύναμη του να επηρεάζεις και να επηρεάζεσαι, να κινείς και να κινείσαι, είναι μια ικανότητα χωρίς τέλος που εξαντλείται μόνο με το θάνατο, μια ικανότητα συστατική του σώματος, ενυπάρχει σε αυτή μια έμφυτη πολιτική: η ικανότητα του σώματος να μεταμορφώνεται, να μεταμορφώνει τους άλλους και να αλλάζει τον κόσμο.

1. Ο όρος ρύθμιση της σεξουαλικότητας [regulation of sexuality] αναφέρεται στην νομοθεσία του κράτους σχετικά με την σεξουαλικότητα των υπηκόων του. Αφορά τις απαγορεύσεις σχετικά με την ομοφυλοφιλία, την δημιουργία οικογένειας και τα σχετικά δικαιώματα της LGBTQI κοινότητας λόγω σεξουαλικού προασανατολισμού ή ταυτότητας φύλου.

